

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Acta Synodalia Osnabrvngensis Ecclesiae, Ab Anno Christi
MDCXXVIII.**

Brogberen, Johannes

Coloniae Agrippinae, 1657

Cap. XIV. De Provisoribus Templorum & Fabricae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14298

pidorum, Pagorum, Agrorum, Arcium, Domorum, sive illa extent sive per injuriam temporum ac hominum diruta sint aut conciderint; item, quæcunque ad hujusmodi pia loca à Majoribus Christi-fidelibus olim deputata & ad servitium divinum applicata semel fuerunt, sive mobilia illa sint sive immobilia; quæ declaramus, sine sacrilegii reatu ab aliis hominibus detineri vel usurpari non posse. Horum vero omnium restitutionem & restaurationem & omnimodam dispositionem secundum Decretum Concilii Tridentini nobis reservamus, diligentem vero indagatorem Nostro in spiritualibus Vicario committimus, omnesque & singulos Nostros subditos, maxime vero Ecclesiasticos, sub pœnis aliis in jure expressis, de rerum Ecclesiasticarum detentoribus, eorumve fautoribus, monemus & requirimus, ut, quicquid harum rerum ad notitiam devenerit, id Nobis aut Nostro in spiritualibus Vicario designent ac significant.

2 Mandamus etiam omnibus & singulis ad quos ea res pertinet, ut Tempora, Ecclesias, Capellas, Oratoria, Ossaria, & similia loca sacra, diligenter restaurent, ac facta tecta conservent. contra negligentes vero Nos ad damnorum restitutionem, & aliis pœnis, procedemus.

3 Si quæ Sodalitates aut Fraternitates in honorem Dei aut Sanctorum ex præcedentium temporum injuria relictae sint, quæ institutionem piam habent, eas in probato usu permanere volumus, sublato omni abusu, maxime si census & redditus in commensationes impendantur, quos magis conveniet in usus pauperum, Ecclesie aut Parochi, converti. Harum autem Sodalitatum ac Fraternitatum institutio ac forma à Nobis aut Nostro Vicario examinanda; ac, quod redditus quotannis coram Parocho rationibus supererit, ad usus Ecclesie & pauperum convertendum erit.

C A P. XIII. De rebus Ecclesie conservandis & non alienandis.

1 Diligentem porro curam & rationem ab omnibus Prælati, ac iis quorum interest, institui volumus, ut ea, quæ à Majoribus Nostri in pios usus donata, legata, & alio modo concessa & Ecclesie acquisita sunt, Nostri temporibus non intereant, & quæ præcedentibus temporibus interversa sunt, iterum ad rectum usum & dominium Ecclesie redeant. Mandamus itaque omnibus & singulis, Præpositis, Decanis, Abbatibus, Prioribus, Abbatissis, Priorissis, Collegiis, Clericis, & Beneficiatis, Pastoribus, Curatis, Vicariis Civitatis ac Diocesis Nostre Osnabrugensis, omnibusque piorum locorum administratoribus, ut Ecclesie bona strenue defen-

dant, & si aliqua norint Ecclesie esse sublata aut detracta, ea pro virili recuperare conentur, Nostri quoque desuper consilium & auxilium in necessitatibus suis implorent.

2 Nulla vero bona, seu redditus, proventus, & jura Ecclesiastica vendant, obligent, aut quocunque modo in perpetuum vel ad longum tempus contra Canones alienent eorumque, sine speciali Nostri facultate, & cum plena causæ cognitione, num hujusmodi venditiones, alienationes, obligationes, in evidentem cedant Ecclesie utilitatem. Si quis contra aliquid attentaverit, ipsos contractus invalidos & nullos de jure decernimus, nihilominus contra transgressores ad canonicas pœnas processuri.

3 Similiter mandamus omnibus Pastoribus & Provisoribus Ecclesiarum, maxime ruralium, ne nomine Ecclesiarum ullam litem inchoent ipsi pro juribus Ecclesie, aut etiam excipiant vel patiantur, sine Nostro aut Nostri in spiritualibus Vicarii præscitu; si quas vero nunc lites judiciales aut controversias cum quolibet habeant, eas Nobis aut Nostro in spiritualibus Vicario intra semestrem indicent.

C A P. XIV. De Provisoribus Templorum & Fabricæ.

1 Provisoribus ædilibus seu structuariis Ecclesiarum & Capellarum idem junctum volumus, quod Prædecessor Noster in Synodo Osnabrugensi statuit; qui viri Catholicæ, providi, idonei, ac boni testimonii sint; quorum officii erit, ut, quasi Tutores ac Curatores templorum, omnes census ac redditus ad fabricam pertinentes diligenter colligant ac recipiant, fideliterque expendant; Ecclesie, turris, campanarum, sacrorum vasorum ac vestium, aliarumque rerum quæ ad Ecclesiam & Fabricam spectant, curam habeant, vinum, oleum, ceram, thus, & alia ad officium divinum necessaria, tempestive procurent, Parochis suis (quos Nos tanquam Ecclesiarum & Ecclesiasticarum rerum superiores Procuratores declaramus) requirentibus, necessaria, in iis quæ ad officium divinum pertinent, ministrare non detrectent; quæ sordida sunt, mundari, quæ fracta vel corrupta refici ac sarciri diligenter faciant, rationes ministerii sui singulis annis coram Pastore ac deputatis facere teneantur, eaque in singulari cista templi repellant, ut, requisiti, omni momento exhibere possint. Negligentes in his, Parochi Nobis aut Vicario Nostro denuncient.

2 Habeatur in singulis Ecclesiis cista, in qua literæ reddituum, jura & pecunie fabricarum, conserventur, sub trium clavium clausura; quarum unam Parochus, reliquas duas alii duo Provisores habeant. Volumus etiam, ut iidem con-

c. prædial.
c. non liceat. cum
seq. 12.
q. 2. tot.
tit. ext.
in 6. &
Clem. De
reb. Eccl.
non alien.

c. quod
quis 35.
q. 9. c. si
quis Presb.
De reb.
Ecclesiarum
alien. c.
in. extra-
vag. eod.

Cap. 27.

Sess. 21.
c. 7. de
ref. sess.
22. c. 11.
de refur.

ficiendo Inventario rerum, jurium, ac monumentorum omnium, in Episcopali Archivio reponendorum, diligenter collaborent.

3 Indignissimum est, Ecclesie reditus ac Eleemosynas piorum, congestas, in non rectum usum converti, aut etiam in computationibus abliguriri, proinde, sub restitutionis ac aliis poenis Nobis arbitrariis, prohibemus convivia & computationes, dum conventiones instituantur, vel quicquam ratione Ecclesie emitur aut tractatur, cerei conficiuntur, vel annue rationes rerum fabricae traduntur; quod diligenter Pastoribus curandum commendamus.

4 Provisores fabricae nullas arbores vendant, cadant, minus vero donent, vel ipsi sibi usurpent, ex sylvis Ecclesie, sub poena restitutionis quadrupli, & alia Nobis arbitraria; in quo diligentes inspectores Parochi esse moneantur.

5 Eleemosynae, pauperibus addictae, vere pauperibus, frugi & Catholicis, sine humano affectu distribuantur, ordinatis temporibus, ac maxime diebus Dominicis & festivis, post Sacrum & Concionem, quibus pauperes interesse debent.

C A P. X V. De Immunitate Ecclesiastica.

1 **E**xemptiones ac immunitates rerum ac personarum Ecclesiasticarum, tam divinae Scripturae autoritate, quam perenni usu ab ipso nascentis Ecclesie exordio, concessae ac confirmatae, posteriorum temporum injuria, ac haereseon malevolentia in his regionibus nonnihil concussa ac labefactata conspiciuntur, quas Nos cum antiquis religiosiss. Imp. 2 & hujus Dioecesis Fundatore Carolo Magno, 3 & SS. Concilii Tridentini 4 Patribus, hoc Nostro Synodali decreto, in pristinum gradum restitimus, & innovamus omnia Concilia generalia, Apostolica & Imperiales Sanctiones, in favorem Ecclesiasticae libertatis & contra ejus violatores decretas; ac propterea omnes & singulos Magistratus, Officiatos, ac Ministros Nostros hortamur, ut libertatem Ecclesiasticam impigre defendant, & in illos, qui illam perturbant aut impediunt, graviter animadvertant.

2 Nullus in personas Ecclesiasticas, aut earum bona aut loca, contra Iuris Canonici & Civilis Constitutiones sibi quicquam vendicet, aut Clericum coram saeculari Iudice 5 conveniat, aut mulctam coram poenam, 6 vel indignum & sordidum onus ei imponat, minus illum captivare vel in vincula conjicere praesumat, sed delinquentes Clerici Nobis aut Nostro Vicario denuncientur.

3 Quod si vero Clericus enormiter valde deliquisset, 7 & vehemens fugae suspicio adesset, permittimus, ut a saeculari Magistratu in loco certo & honesto, donec Nos vel Vica-

rius Noster certiores facti fuerimus, detineatur, aut vincus securo sed decenti modo ad Nos mitti possit.

4 Quod de asylo 8 & immunitate ac securitate Ecclesiarum & Caemeteriorum constitutum est, ut nullus inde extrahi possit, inviolabiliter quoque observari volumus; exceptis publicis 9 latronibus, qui per industriam proximum occiderint, incendiariis, vel nocturnis agrorum depopulatoribus, qui itinera obfident aggressionum insidiis; denique qui sub immunitatis spe in Ecclesiis delinquant.

5 Si vero a confugientibus ad Ecclesias talia sint commissa crimina, quae ne impunita permaneant, interfit Reip., tantisper saecularis potestas a manuum injectione absteat, donec Nos aut Nostri Officiales consulantur, & ab iis licentia impetretur.

6 Ad hanc quoque immunitatem Ecclesiae & Caemeteriorum spectat, ne quid in iis aedificetur aut construatur aut exerceatur, quod usibus prophanis ferviat; quapropter loca sacra ubique diligenter clausa, & a negotiis prophanis libera esse volumus. Iudicia vero saecularia, 10 ludos histrionum & jocularium, forum rerum venalium, prandia publica, computationes, choreas, saltationes, & similes infolentias, in iis districte prohibemus.

7 Animadvertimus etiam, in Dioecesis Nostrae multis Caemeteriis habitationes & aedes Laicorum erectas contra saeculorum Canonum prohibitionem & Ecclesiasticae libertatis immunitatem. Cui malo cum debito modo metheri velimus, illud in primis statuimus, ne posthac ullae aedes amplius in Caemeteriis sub quocunque praetextu aedificentur: quae autem a tempore recol. mem. Praedecessoris Nostri exstructae sunt, ut dejiciantur; quae vero jam antiquatae, aut prope ruinam sunt, ne amplius instaurentur. Conandum vero erit, ut hujusmodi aedes ad alia loca transferantur, & in primis, ut simeta ac vaccarum & porcorum stabula & similes impuritates ex locis sacris removeantur. Quod curae Pastorum, & officialium nostrorum quos ipsi ad hoc imploraverint, serio committimus; quorum negligentiam arbitraria animadvertione persequemur.

8 Prohibemus quoque serio, ne mercatus, etiam tempore Dedicationis & aliarum solemnitatum, in Ecclesiis, Caemeteriis, Templorum vestibulis ac porticibus instituantur. quod similiter serio Pastoribus, & aliis officiatis Nostriis quos illi pro auxilio imploraverint, committimus.

9 Etsi quidem, ob hostilem incursum, subita incendia, aut alios improvisos casus, ad loca sacra cum rebus suis confugere non sit illicitum: Volumus tamen, ut, periculo aut necessitate cessante, quae illata sunt, rursus inde exportentur, nec lino, frumento, lana, panno, ciba-

1 Gen. 47. vers. 26.

1 Esdr. 7. vers. 24.

l. 12. c.

De sacr.

Eccles. l.

omnes c.

De Episc.

& Cler. l.

De nobis

& l. ult.

eod. tit. l.

privilegia

& consl.

seq. cassia c.

De sacro

Ecc. l. si

vener.

eum Const.

seq. c. De

Episc. &

Cler. c. non

minus 4.

& c. ad-

versus

consules.

De immu-

nit. Ecc.

& eod. tit.

in 6. & in

Clem.

2 Constan-

tino, Va-

lentinia-

no, & Iu-

stiniano,

Anastasio,

Iustinia-

no, & c.

supr. all-

gatis ll.

3 lib. 6.

leg. c. 109.

4 Sess. 25.

c. 20. de

refor.

5 c. quali-

ter. De

jud. Ciset

aut.

6 c. nul-

lus. De

foro com-

pet.

7 Facit. c.

Ut fama.

De sent.

excom.

1 Can. mi-
ror. c. fra-
ter. c. nul-
lus Cleric.
c. si quis.
c. metuen-
tes. C. de
finit. c.
Id consti-
tuimus.

17. q. 4.
tot. tit. de
immunit.
Eccles. ext.
& in 6. l.
fidel. & l.
pateant. c.

De his qui
Ecc. conf.
9 C. sicut
antiqui-
tus. 17. q.
4. c. Inter.
& c. fin. de
immunit.

Ecclesia-
rum.
10 c. 1. de
immunit.
Eccles. c.
de cet. eod.
tit. in 6.

c. de cet
domum.
De immu-
nit. Eccle-
siae. in 6.

c. de cet
domum.
De immu-
nit. Eccle-
siae. in 6.

c. de cet
domum.
De immu-
nit. Eccle-
siae. in 6.

c. de cet
domum.
De immu-
nit. Eccle-
siae. in 6.

c. de cet
domum.
De immu-
nit. Eccle-
siae. in 6.

c. de cet
domum.
De immu-
nit. Eccle-
siae. in 6.